

การให้ความรู้ด้านกฎหมาย : ศึกษาเฉพาะห้องเรียนพิเศษโรงเรียนขอนแก่นวิทยายน 2 (สมาน สุเมธอ)
Legal Education : Study Only in a Special Classroom at Khon Kaen Wittayon 2 School
(Samarn Sumetho)

วิทวัส ผาบสิมมา¹, ดวงพร อานันทศิริเกียรติ², นันทวัน ศรีนวล³

Withthawas Pharbsimmar¹, Taungporn Arnantasirikiat², Nanthawan Srinuan³

¹อาจารย์ประจำคณะนิติศาสตร์ วิทยาลัยบัณฑิตเอเชีย

²ผู้ช่วยศาสตราจารย์, อาจารย์ประจำคณะนิติศาสตร์ วิทยาลัยบัณฑิตเอเชีย

³บุคลากรประจำ คณะนิติศาสตร์ วิทยาลัยบัณฑิตเอเชีย

¹Lecturer, Faculty of Law, College of Asian Scholars

²Assistant Professor, Lecturer, Faculty of Law, College of Asian Scholars

³Permanent Personnel, Faculty of Law, College of Asian Scholars

Corresponding author. Email: withthawas@cas.ac.th

(Received: May 15, 2023; Revised: May 25, 2023; Accepted: June 5, 2023)

บทคัดย่อ

วิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงพรรณนา (Descriptive Research) โดยใช้วิธีวิทยาการวิจัยผสม (Mixed method research) ทั้งการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative research) และการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative research) มีวัตถุประสงค์เพื่อประเมินความต้องการ ความคาดหวัง วิธีการสอน การนำผลการอบรมไปใช้และการศึกษาความพึงพอใจของผู้เข้ารับการอบรมโดยใช้เครื่องมือวิจัยใช้แบบสอบถามและกลุ่มเป้าหมายคือนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย จำนวน 17 คน การวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้วิธีวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) และหาค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

ผลการวิจัยพบว่า

1. ความต้องการ ความคาดหวังจากการเข้าอบรมคือ การได้รับความรู้ ความเข้าใจในความรู้เกี่ยวกับพื้นฐานกฎหมายอย่างละเอียด เพื่อนำความรู้ไปสอนนักเรียนนายสิบตำรวจ สอบทหาร สอบในสายงานที่ต้องการ หรือนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้
2. ผลการเปรียบเทียบความรู้เกี่ยวกับกฎหมายพื้นฐานทั้งทางแพ่งและทางอาญา ทั้งก่อนการอบรมและหลังการอบรมปรากฏว่า หลังการอบรมมี คะแนนที่สูงกว่าก่อนเข้ารับการอบรม โดยก่อนการอบรมคะแนนสูงสุด 23 คะแนน ต่ำสุด 12 คะแนน หลังการอบรมคะแนนสูงสุด 30 คะแนน ต่ำสุด 14 คะแนน
3. ความพึงพอใจต่อกระบวนการและขั้นตอนในการดำเนินงาน อยู่ที่ระดับมากที่สุด ผลที่ได้จากโครงการวัตถุประสงค์ของโครงการ ผู้ดำเนินโครงการหรือวิทยากร และด้านสิ่งอำนวยความสะดวก อยู่ระดับมาก

คำสำคัญ : ห้องเรียนพิเศษ ความต้องการ ความคาดหวัง วิธีการสอน การให้ความรู้ด้านกฎหมาย ความพึงพอใจ

Abstract

This research is a descriptive research using mixed method research, both quantitative and qualitative research. (Quantitative research) and qualitative research (Qualitative research) aims to assess needs, expectations, teaching methods, application of training results and study the satisfaction of trainees

by using research tools, using questionnaires and the target group was 17 high school students. Analysis and find the mean (\bar{x}) and the standard deviation (S.D.).

The results showed that

1. Needs and expectations from attending the training are gaining knowledge Comprehension of knowledge of the basics of law in detail to take the knowledge to take the police sergeant exam, military exam, exam in the desired line of work. or can be used in everyday life
2. Comparison of basic knowledge of civil and criminal law. Both before and after the training, it appears that After training there Higher score before attending the training Before the training, the highest score is 23 points, the lowest score is 12 points, after the training the highest score is 30 points, the lowest score is 14 points.
3. Satisfaction with processes and procedures is at the highest level project results Project objectives Project implementer or lecturer and facilities are at a high level

Keywords: Special Classroom, Need, Expectation, Teaching Method, Legal Education, Satisfaction

1. ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การให้บริการทางวิชาการแก่สังคมถือเป็นพันธกิจด้านหนึ่งของสถาบันการศึกษา ในการบริการวิชาการต่อสังคม หรือชุมชน สามารถดำเนินการให้แก่บุคคลทั่วไป ทุกเพศ ทุกวัย ด้วยการให้ความรู้ในด้านต่าง ๆ ตามแต่ความถนัดของ สาขาวิชา ในส่วนของคณะนิติศาสตร์นั้น เป็นคณะที่ได้มีการเรียนการสอนด้านกฎหมาย จึงได้นำความรู้ด้านกฎหมายเพื่อ ดำเนินการบริการสังคมด้วยการเผยแพร่ให้ความรู้ด้านกฎหมายในหน่วยงานหรือสถานการศึกษาต่าง ๆ ซึ่งการให้ความรู้ด้าน กฎหมายกับเด็กและเยาวชนก็เป็นส่วนหนึ่งของภารกิจคณะนิติศาสตร์ วิทยาลัยบัณฑิตเอเชีย เนื่องจากเด็กและเยาวชนจะต้อง เติบโตเป็นผู้ใหญ่ในภายภาคหน้า เป็นกลุ่มที่ต้องมีการพัฒนาตนเอง เติบโตเป็นผู้ใหญ่อย่างมีประสิทธิภาพ เป็นส่วนหนึ่งของการขับเคลื่อนประเทศได้อย่างมีประสิทธิภาพ ในการดำเนินการดังกล่าวจำเป็นต้องอาศัยความร่วมมือจากหน่วยงานภายนอก หลายๆภาคส่วน รวมถึงสถาบันการศึกษาตั้งแต่ระดับประถมศึกษา มัธยมศึกษาและอุดมศึกษา ตามโครงสร้างของการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย มีกลุ่มสาระการเรียนรู้ ซึ่งมีรายวิชาบังคับ มีรายวิชาเพิ่มเติม ตลอดจนกิจกรรมอื่นที่จะพัฒนา ผู้เรียนไปพร้อมกับการเรียนภาคทฤษฎี เพื่อเพิ่มผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน โดยยึดแนวทางการศึกษาของผู้เรียนเป็นสำคัญ ซึ่งวิชา กฎหมายก็เป็นส่วนหนึ่งของรายวิชาเพิ่มเติม โดยอาจจะเป็นส่วนหนึ่งของรายวิชาหน้าที่พลเมืองก็ได้ หรืออาจจะเป็นรายวิชา กฎหมายที่ประชาชนควรรู้ แยกออกเป็นรายวิชาต่างหาก

โรงเรียนขอนแก่นวิทยายน 2 (สมาน สุเมโธ) ได้ดำเนินการจัดการเรียนการสอนตามโครงสร้างของหลักสูตร โดยมีการเพิ่มกิจกรรมที่เป็นการพัฒนาทักษะและเพิ่มเติมความรู้ให้แก่ผู้เรียน โดยการเปิดห้องเรียนพิเศษ เพื่อเตรียมความพร้อม สำหรับนักเรียนที่มีความสนใจในการที่จะสอบนักเรียนนายสิบตำรวจ ในการสอบเข้าเป็นนักเรียนนายสิบตำรวจนั้นจะต้องมีการ สอบแข่งขัน โดยมีรายวิชาที่จะต้องเตรียมตัวสอบหลายวิชาได้แก่ ความสามารถทั่วไป ภาษาไทย ความรู้ความสามารถด้าน เทคโนโลยีสารสนเทศ ภาษาต่างประเทศ สังคม วัฒนธรรมและจริยธรรม และความรู้เกี่ยวกับประชาคมอาเซียน และกฎหมาย ที่ประชาชนควรรู้ ทุกรายวิชาจึงมีความสำคัญในการเตรียมตัวสำหรับการสอบเข้าเป็นนักเรียนนายสิบตำรวจ

จากการที่คณะนิติศาสตร์ วิทยาลัยบัณฑิตเอเชียได้จัดทำบันทึกข้อตกลงความร่วมมือทางวิชาการกับโรงเรียน ขอนแก่นวิทยายน 2 (สมาน สุเมโธ) เพื่อให้การสนับสนุนด้านการจัดการเรียนรู้การเสริมสร้างและพัฒนาความร่วมมือและ

สนับสนุนทางด้านวิชาการ ด้านการวิจัย และด้านการบริการวิชาการ ให้กับนักเรียนห้องเรียนพิเศษโรงเรียนขอนแก่นวิทยายน 2 (สมาน สุเมโธ) เพื่อเป็นการเตรียมความพร้อมในการสอบเข้าเป็นนักเรียนนายสิบตำรวจ คณะนิติศาสตร์ วิทยาลัยบัณฑิตเอเชีย มีความพร้อมและศักยภาพด้านกฎหมาย จึงได้ดำเนินการจัดการอบรมให้แก่ นักเรียนที่เข้าร่วมโครงการห้องเรียนพิเศษในด้านกฎหมาย ประกอบด้วย ความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับกฎหมาย ความหมาย ประเภท ลักษณะของกฎหมาย กฎหมายอาญา กฎหมายแพ่งและพาณิชย์ และกฎหมายพิเศษอื่น ๆ เพื่อเป็นการพัฒนาและเพิ่มทักษะในด้านกฎหมาย ซึ่งการดำเนินการดังกล่าวเป็นการบริการวิชาการด้านหนึ่งตามพันธกิจของคณะนิติศาสตร์วิทยาลัยบัณฑิตเอเชีย

ดังนั้น คณะนิติศาสตร์ วิทยาลัยบัณฑิตเอเชีย จึงได้มีการจัดทำโครงการ การให้ความรู้ด้านกฎหมาย สำหรับห้องเรียนพิเศษโรงเรียนขอนแก่นวิทยายน 2 สมาน สุเมโธ เป็นการเพิ่มทักษะการเรียนรู้ทางด้านกฎหมายให้กับนักเรียนห้องเรียนพิเศษโรงเรียนขอนแก่นวิทยายน 2 สมาน สุเมโธ เพื่อเป็นการเตรียมความพร้อมในการสอบเข้าเป็นนักเรียนนายสิบตำรวจสำหรับนักเรียนห้องเรียนพิเศษโรงเรียนขอนแก่นวิทยายน 2 สมาน สุเมโธ เป็นบริการวิชาการทางกฎหมายสู่ชุมชน

2. วัตถุประสงค์การวิจัย

2.1 เพื่อประเมินความต้องการ ความคาดหวัง และผลการอบรม เพื่อนำมาปรับปรุง พัฒนา สำหรับการดำเนินการครั้งต่อไป

2.2 เพื่อประเมินผลความรู้เกี่ยวกับกฎหมายพื้นฐานทั้งทางแพ่งและทางอาญา ที่ได้รับการอบรม

2.3 เพื่อประเมินความพึงพอใจของผู้เข้าร่วมการอบรม

3. ขอบเขตการวิจัย

ผู้ที่เข้ารับการอบรม ประกอบด้วย นักเรียนห้องเรียนพิเศษโรงเรียนขอนแก่นวิทยายน 2 (สมาน สุเมโธ) จำนวน 17 คน

4. วิธีการวิจัย

4.1 ศึกษาค้นคว้าจากเอกสาร (Documentary Research) โดยการศึกษาค้นคว้าทฤษฎีและแนวคิดในหนังสือ วิชาการ วารสาร เอกสารการวิจัย วิทยานิพนธ์ และรายงานผลการวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อนำมากำหนดขอบเขตการศึกษา ในแบบสอบถามให้ครอบคลุมเนื้อหาการศึกษาวิจัยโดยนำรอบ แนวคิดมาสร้างเป็นแบบสอบถาม

4.2 การวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) โดยใช้แบบสอบถาม (Questionnaire) เป็นเครื่องมือเก็บรวบรวมข้อมูล ที่จะนำมาทำการวิเคราะห์

5. ผลการวิจัย

การศึกษาวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเรื่อง “การให้ความรู้ด้านกฎหมาย : ศึกษาเฉพาะห้องเรียนพิเศษโรงเรียนขอนแก่นวิทยายน 2 (สมาน สุเมโธ)” เป็นการวิจัยจากเอกสาร (Documentary Research) โดยใช้วิทยาการผสม (Mixed Research) ทั้งการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) และการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) โดยใช้แบบสอบถาม (Questionnaire) มีวัตถุประสงค์เพื่อประเมินความต้องการ ความคาดหวัง ตลอดจนวิธีการสอนที่ต้องการ พร้อมทั้งประเมินผลความรู้เกี่ยวกับกฎหมายพื้นฐานทั้งทางแพ่งและทางอาญา ที่ได้รับการอบรม ตลอดจนประเมินความพึงพอใจของผู้เข้าร่วมการอบรม เพื่อนำผลที่ได้รับมาปรับปรุง พัฒนา สำหรับการดำเนินการครั้งต่อไป โดยใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือรวบรวมข้อมูลจากประชากรที่เข้าร่วมอบรมโครงการดังกล่าวทั้งหมด 17 คน ตอบแบบสอบถามทั้งหมด 17 คน แบบสอบถามได้กระทำ เป็น 2 ระยะ คือ ก่อนดำเนินการกิจกรรมโครงการฯ (pre-test) และหลังการเข้าร่วมกิจกรรมโครงการฯ (post-test) พร้อมทั้งประเมินความพึงพอใจของผู้เข้าร่วมอบรมโดยใช้แบบประเมิน จากนั้นนำผลดังกล่าวมาวิเคราะห์เปรียบเทียบเพื่อหาข้อสรุป

การวิเคราะห์ข้อมูลจำแนกออกเป็น 2 ส่วนคือ การวิเคราะห์เนื้อหา (content analysis) และการวิเคราะห์เชิงสถิติ (statistical analysis) โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปวิเคราะห์ค่าเฉลี่ย รายงานผลเป็นการบรรยายประกอบกราฟวิเคราะห์และนำเสนอเป็นรูปแบบของตาราง โดยมีผลการประเมินสรุปดังนี้

1. แบบสอบถามความต้องการ ความคาดหวัง ตลอดจนวิธีการสอนที่ต้องการ จากการเข้ารับการอบรม

เป็นกระบวนการก่อนเริ่มการอบรม โดยใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือ พบว่า กลุ่มตัวอย่างเป็นเพศหญิง จำนวน 17 คน คิดเป็นร้อยละ 100 กำลังศึกษาอยู่ในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 จำนวน 17 คน คิดเป็นร้อยละ 100 ส่วนใหญ่มีเกรดเฉลี่ยอยู่ที่ 2.51-3.50 จำนวน 10 คน คิดเป็นร้อยละ 58.82 รองลงมาเป็นเกรดเฉลี่ย 3.51-4.00 จำนวน 7 คน คิดเป็นร้อยละ 41.18

จากแบบสอบถามแบ่งเป็น 3 ตอน มีลักษณะเป็นคำถามเปิด ให้กลุ่มตัวอย่างที่เข้าร่วมโครงการอบรมฯ แสดงความคิดเห็นที่เป็นอิสระ ตามความต้องการของผู้ตอบแบบประเมิน มีผลสรุปดังนี้

1.1 สิ่งที่กลุ่มตัวอย่างต้องการจากการเรียนในห้องเรียนพิเศษ กลุ่มตัวอย่างได้ให้ข้อมูลจำนวน 17 คน คิดเป็นร้อยละ 100 พบว่า ผู้ให้ข้อมูลมีความต้องการจากห้องเรียนพิเศษพอสรุปได้ดังนี้คือ อันดับแรก ต้องการนำความรู้ไปสอบตำรา สอบนายสิบ สอบในสายงานที่ต้องการ สอบทหาร และทนายความ อันดับสอง ต้องการมีความรู้เกี่ยวกับพื้นฐานด้านกฎหมาย มีความเข้าใจกฎหมายอย่างละเอียด มีความรู้เพิ่มเติม เรียนเพื่อหาประสบการณ์ อันดับสาม อยากให้มีการติว บ่อย ๆ

1.2 สิ่งที่กลุ่มตัวอย่างคาดหวังจะได้รับจากการเรียนครั้งนี้ พบว่ากลุ่มตัวอย่างจำนวน 17 คนได้ให้ข้อมูลจำนวน 14 คน คิดเป็นร้อยละ 82.35 และไม่ได้ให้ข้อมูลจำนวน 3 คน คิดเป็นร้อยละ 17.65 ผู้ให้ข้อมูลมีความคาดหวังพอสรุปได้ไปในทางเดียวกันคือ ต้องการได้รับความรู้และความเข้าใจเรื่องกฎหมายอย่างแท้จริง และละเอียดมากขึ้น เพื่อนำไปปรับใช้กับชีวิตประจำวันได้ และนำไปสำหรับการสอบนักเรียนนายสิบ นิติศาสตร์หรือครูศาสตร์ พร้อมทั้งมีทักษะเพิ่มขึ้น

1.3 วิธีการสอนที่ต้องการ พบว่ากลุ่มตัวอย่างได้ให้ข้อมูลจำนวน 17 คน คิดเป็นร้อยละ 100 พบว่า ผู้ให้ข้อมูลมีความต้องการวิธีการสอนพอสรุปได้ไปในทางเดียวกันคือ ต้องการการสอนที่ไม่เคร่งเครียดเกินไป แต่ได้ความรู้ การสอนมีความสนุกสนาน ไม่น่าเบื่อ การสอนที่มีความผ่อนคลาย โดยอยากให้แบ่งการสอนเป็น 2 คาบโดยคาบแรกอยากให้ติวแบบสบาย ๆ แล้วคาบหลังผ่อนคลายแต่ได้รับความรู้ด้วย

2. ประเมินผลความรู้เกี่ยวกับกฎหมายพื้นฐานทั้งทางแพ่งและทางอาญา ที่ได้รับการอบรม

เป็นกระบวนการประเมินที่แบ่งออกเป็น 2 แบบคือ แบบสอบถาม Pre – Test และแบบสอบถาม Post – Test กลุ่มตัวอย่างเป็นกลุ่มเดียวกัน โดยใช้แบบสอบถามเป็นลักษณะคำถามปิด เป็นจำนวน 40 ข้อ มีคำตอบให้เลือกเป็นจำนวน 4 ข้อ โดยให้เลือกจากคำตอบข้อที่ถูกที่สุดเพียงข้อเดียว โดยได้ผลสรุปดังต่อไปนี้คือ

2.1 ผลแสดงผลประเมินเป็นระดับคะแนนและจำนวนคน รายละเอียดดังนี้คือ

2.1.1 แบบทดสอบ Pre – test พบว่ากลุ่มตัวอย่างมีผู้ที่ได้คะแนนสูงสุด 23 คะแนน จำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 11.76 รองลงมาได้คะแนน 22 คะแนน จำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 5.88 ได้คะแนน 20 คะแนน จำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 11.77 ได้คะแนน 18 คะแนน จำนวน 4 คน คิดเป็นร้อยละ 23.53 ได้คะแนน 14 คะแนน จำนวน 4 คน คิดเป็นร้อยละ 23.53 ได้คะแนน 13 คะแนน จำนวน 3 คน คิดเป็นร้อยละ 17.65 ได้คะแนน 12 คะแนน จำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 5.88

2.1.2 แบบทดสอบ Post – Test พบว่ากลุ่มตัวอย่างได้คะแนนสูงสุด 30 คะแนน จำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 5.88 รองลงมาได้คะแนน 28 คะแนน จำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 5.88 ได้คะแนน 27 คะแนน จำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 5.88 ได้คะแนน 26 คะแนน จำนวน 3 คน คิดเป็นร้อยละ 17.65 ได้คะแนน 25 คะแนน จำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 5.88

คนที่ 11 ทำแบบทดสอบ Pre-Test ได้คะแนน 13 คะแนน คิดเป็นร้อยละ 32.50 มีความรู้ความเข้าใจระดับน้อยที่สุด ทำแบบทดสอบ Post-Test ได้คะแนน 23 คะแนน คิดเป็นร้อยละ 57.50 มีความรู้ความเข้าใจระดับน้อย และมีคะแนนที่เพิ่มขึ้นคิดเป็นร้อยละ 25

คนที่ 12 ทำแบบทดสอบ Pre-Test ได้คะแนน 14 คะแนน คิดเป็นร้อยละ 35 มีความรู้ความเข้าใจระดับน้อยที่สุด ทำแบบทดสอบ Post-Test ได้คะแนน 25 คะแนน คิดเป็นร้อยละ 30.50 มีความรู้ความเข้าใจระดับน้อยที่สุด และมีคะแนนที่เพิ่มขึ้นคิดเป็นร้อยละ 30.50

คนที่ 13 ทำแบบทดสอบ Pre-Test ได้คะแนน 13 คะแนน คิดเป็นร้อยละ 32.50 มีความรู้ความเข้าใจระดับน้อยที่สุด ทำแบบทดสอบ Post-Test ได้คะแนน 27 คะแนน คิดเป็นร้อยละ 67.50 มีความรู้ความเข้าใจระดับปานกลาง และมีคะแนนที่เพิ่มขึ้นคิดเป็นร้อยละ 35

คนที่ 14 ทำแบบทดสอบ Pre-Test ได้คะแนน 12 คะแนน คิดเป็นร้อยละ 30 มีความรู้ความเข้าใจระดับน้อยที่สุด ทำแบบทดสอบ Post-Test ได้คะแนน 18 คะแนน คิดเป็นร้อยละ 45 มีความรู้ความเข้าใจระดับน้อย และมีคะแนนที่เพิ่มขึ้นคิดเป็นร้อยละ 15

คนที่ 15 ทำแบบทดสอบ Pre-Test ได้คะแนน 18 คะแนน คิดเป็นร้อยละ 45 มีความรู้ความเข้าใจระดับน้อย ทำแบบทดสอบ Post-Test ได้คะแนน 20 คะแนน คิดเป็นร้อยละ 50 มีความรู้ความเข้าใจระดับน้อย และมีคะแนนที่เพิ่มขึ้นคิดเป็นร้อยละ 5

คนที่ 16 ทำแบบทดสอบ Pre-Test ได้คะแนน 14 คะแนน คิดเป็นร้อยละ 35 มีความรู้ความเข้าใจระดับน้อยที่สุด ทำแบบทดสอบ Post-Test ได้คะแนน 18 คะแนน คิดเป็นร้อยละ 45 มีความรู้ความเข้าใจระดับน้อย และมีคะแนนที่เพิ่มขึ้นคิดเป็นร้อยละ 10

คนที่ 17 ทำแบบทดสอบ Pre-Test ได้คะแนน 14 คะแนน คิดเป็นร้อยละ 35 มีความรู้ความเข้าใจระดับน้อยที่สุด ทำแบบทดสอบ Post-Test ได้คะแนน 20 คะแนน คิดเป็นร้อยละ 50 มีความรู้ความเข้าใจระดับน้อย และมีคะแนนที่เพิ่มขึ้นคิดเป็นร้อยละ 15

2.3 ผลการเปรียบเทียบประเด็นความรู้และความเข้าใจของกลุ่มตัวอย่างในเนื้อหาของแบบทดสอบเป็นรายข้อ ซึ่งเป็นการใช้แบบทดสอบ Pre - test และ Post - test จำแนกความแตกต่าง มีจำนวน 40 ข้อ ได้แก่

ข้อ 1. บุคคลใดเป็นเจ้าของพนักงานตามความหมายของประมวลกฎหมายอาญา ก่อนเข้ารับการอบรม จำนวน 7 คน (คิดเป็นร้อยละ 41.2) หลังเข้ารับการอบรม จำนวน 10 คน (คิดเป็นร้อยละ 58.8) ส่วนต่างหลังเข้ารับการอบรม เพิ่มขึ้น จำนวน 3 คน (คิดเป็นร้อยละ 17.6)

ข้อ 2. ความผิดใดที่ไม่มีเจตนาที่ผิดได้ ก่อนเข้ารับการอบรม จำนวน 9 คน (คิดเป็นร้อยละ 52.9) หลังเข้ารับการอบรม จำนวน 14 คน (คิดเป็นร้อยละ 82.4) ส่วนต่างหลังเข้ารับการอบรม เพิ่มขึ้น จำนวน 5 คน (คิดเป็นร้อยละ 29.5)

ข้อ 3. จำเลยเป็นเจ้าของพนักงานตำรวจจราจร ได้เรียกผู้เสียหายซึ่งขับรถบรรทุกฝ่าฝืนจราจรหยุดรถเพื่อตรวจใบอนุญาตขับขี่ และจับกุมอันเป็นการปฏิบัติหน้าที่ แต่ภายหลังได้เรียกเงินจากผู้เสียหายโดยมิชอบ ดังนี้ ก่อนเข้ารับการอบรม จำนวน 7 คน (คิดเป็นร้อยละ 41.2) หลังเข้ารับการอบรม จำนวน 11 คน (คิดเป็นร้อยละ 64.7) ส่วนต่างหลังเข้ารับการอบรม เพิ่มขึ้น จำนวน 4 คน (คิดเป็นร้อยละ 23.5)

ข้อ 4. เหตุที่ทำให้การกระทำ ไม่เป็นความผิดและไม่มีโทษซึ่งผู้กระทำมีอำนาจกระทำได้ คือ ก่อนเข้ารับการอบรม จำนวน 9 คน (คิดเป็นร้อยละ 52.9) หลังเข้ารับการอบรม จำนวน 12 คน (คิดเป็นร้อยละ 70.6) ส่วนต่างหลังเข้ารับการอบรม เพิ่มขึ้น จำนวน 3 คน (คิดเป็นร้อยละ 17.6)

ข้อ 5. รถยนต์วิ่งมาตกหลุมที่เป็นท่อระบายน้ำ เป็นเหตุให้ผู้โดยสารเป็นอันตรายบาดเจ็บสาหัส โดยไม่มีเครื่องหมายให้รู้ได้ อยากทราบว่าเทศบาลมีความผิดข้อหาใด ก่อนเข้ารับการอบรม จำนวน 10 คน (คิดเป็นร้อยละ 58.8) หลังเข้ารับการอบรม จำนวน 12 คน (คิดเป็นร้อยละ 70.6) ส่วนต่างหลังเข้ารับการอบรม เพิ่มขึ้น จำนวน 3 คน (คิดเป็นร้อยละ 17)

ข้อ 6. วิธีการเพื่อความปลอดภัย ก่อนเข้ารับการอบรม จำนวน 8 คน (คิดเป็นร้อยละ 47.1) หลังเข้ารับการอบรม จำนวน 10 คน (คิดเป็นร้อยละ 58.8) ส่วนต่างหลังเข้ารับการอบรม เพิ่มขึ้น จำนวน 2 คน (คิดเป็นร้อยละ 11.7)

ข้อ 7. โดยหลักแล้วต้องใช้ทฤษฎีเงื่อนไขเสมอแต่บางกรณีต้องใช้ทฤษฎีที่เหมาะสมแทน ทั้งๆที่ถ้าใช้ทฤษฎีเงื่อนไขก็ใช้ได้ ก่อนเข้ารับการอบรม จำนวน 8 คน (คิดเป็นร้อยละ 47.1) หลังเข้ารับการอบรม จำนวน 9 คน (คิดเป็นร้อยละ 52.9) ส่วนต่างหลังเข้ารับการอบรม เพิ่มขึ้น จำนวน 1 คน (คิดเป็นร้อยละ 5.9)

ข้อ 8. ดำยืมโฉนดของผู้อื่นมา แล้วชูดลบชื่อเจ้าของโฉนด ดำมีความผิดข้อหาใด ก่อนเข้ารับการอบรม จำนวน 7 คน (คิดเป็นร้อยละ 41.2) หลังเข้ารับการอบรม จำนวน 10 คน (คิดเป็นร้อยละ 58.8) ส่วนต่างหลังเข้ารับการอบรม เพิ่มขึ้น จำนวน 3 คน (คิดเป็นร้อยละ 17.6)

ข้อ 9. เจตนาพิเศษ หมายถึง ก่อนเข้ารับการอบรม จำนวน 11 คน (คิดเป็นร้อยละ 64.7) หลังเข้ารับการอบรม จำนวน 12 คน (คิดเป็นร้อยละ 70.6) ส่วนต่างหลังเข้ารับการอบรม เพิ่มขึ้น จำนวน 1 คน (คิดเป็นร้อยละ 5.9)

ข้อ 10. อุบัติเหตุ คือ ก่อนเข้ารับการอบรม จำนวน 11 คน (คิดเป็นร้อยละ 64.7) หลังเข้ารับการอบรม จำนวน 12 คน (คิดเป็นร้อยละ 70.6) ส่วนต่างหลังเข้ารับการอบรม เพิ่มขึ้น จำนวน 1 คน (คิดเป็นร้อยละ 5.9)

ข้อ 11. ก. เอาปืนเด็กเล่นมาขู่ ข. แทง ค. ให้ตาย ข. เชื่อว่าเป็นความจริง โดยไม่ได้ใช้ความระมัดระวังดูให้เสียก่อน ซึ่งถ้า ข. ใช้ความระมัดระวังอย่างเพียงพอ ก็จะทำว่าเป็นปืนเด็กเล่น ข แล้วตาย จึงแทง ค. ตาย ดังนี้ ก่อนเข้ารับการอบรม จำนวน 10 คน (คิดเป็นร้อยละ 58.8) หลังเข้ารับการอบรม จำนวน 11 คน (คิดเป็นร้อยละ 64.7) ส่วนต่างหลังเข้ารับการอบรม เพิ่มขึ้น จำนวน 1 คน (คิดเป็นร้อยละ 5.9)

ข้อ 12. กระทำความผิดหลายกระทง คือการกระทำความผิด ก่อนเข้ารับการอบรม จำนวน 3 คน (คิดเป็นร้อยละ 17.6) หลังเข้ารับการอบรม จำนวน 5 คน (คิดเป็นร้อยละ 29.4) ส่วนต่างหลังเข้ารับการอบรม เพิ่มขึ้น จำนวน 2 คน (คิดเป็นร้อยละ 11.7)

ข้อ 13. เอกสารสิทธิ หมายถึง ก่อนเข้ารับการอบรม จำนวน 1 คน (คิดเป็นร้อยละ 5.9) หลังเข้ารับการอบรม จำนวน 4 คน (คิดเป็นร้อยละ 23.5) ส่วนต่างหลังเข้ารับการอบรม เพิ่มขึ้น จำนวน 3 คน (คิดเป็นร้อยละ 17.6)

ข้อ 14. การพยายามกระทำความผิด ผู้กระทำไม่ต้องรับโทษ ก่อนเข้ารับการอบรม จำนวน 7 คน (คิดเป็นร้อยละ 41.2) หลังเข้ารับการอบรม จำนวน 10 คน (คิดเป็นร้อยละ 58.8) ส่วนต่างหลังเข้ารับการอบรม เพิ่มขึ้น จำนวน 3 คน (คิดเป็นร้อยละ 17.6)

ข้อ 15. คนขับรถแท็กซี่จำนวน 15 คน รวมหัวกันรับส่งคนโดยสารที่สถานีรถไฟ โดยมีความมุ่งหมายว่าถ้าคนอื่นมารับส่งบ้างจะแกล้งทำให้ของโสโครกเประเปื้อน คนขับรถทั้ง 15 คน มีความผิดฐานใด ก่อนเข้ารับการอบรม จำนวน 8 คน (คิดเป็นร้อยละ 47.1) หลังเข้ารับการอบรม จำนวน 11 คน (คิดเป็นร้อยละ 64.7) ส่วนต่างหลังเข้ารับการอบรม เพิ่มขึ้น จำนวน 3 คน (คิดเป็นร้อยละ 17.6)

ข้อ 16. นายสงวนได้กล่าวต่อ จ.ส.ต. สันติ ในขณะที่จะเข้าจับกุมตน อันเป็นการปฏิบัติตามหน้าที่ว่า “ไอ้จำถ้ามีจับกู กูจะเอามึงออก ” นายสงวนกล่าวถ้อยคำนี้เป็นความผิดฐานใด ก่อนเข้ารับการอบรม จำนวน 8 คน (คิดเป็นร้อยละ 47.1) หลังเข้ารับการอบรม จำนวน 11 คน (คิดเป็นร้อยละ 64.7) ส่วนต่างหลังเข้ารับการอบรม เพิ่มขึ้น จำนวน 3 คน (คิดเป็นร้อยละ 17.6)

ข้อ 17. ร.ต.ต. ธวัช พนักงานสอบสวนได้ทำการไกล่เกลี่ยแบ่งทรัพย์สินกันระหว่างสามี ภรรยา นาย ต้อย สามีกล่าวต่อ ร.ต.ต.ธวัช ว่า “หมวดทำอย่างนี้ไม่ยุติธรรม ชุ่มมาก” ถ้วยคำที่นายต้อยกล่าวเป็นความผิดฐานใดหรือไม่ ก่อนเข้ารับการอบรม จำนวน 6 คน (คิดเป็นร้อยละ 35.3) หลังเข้ารับการอบรม จำนวน 9 คน (คิดเป็นร้อยละ 52.9) ส่วนต่างหลังเข้ารับการอบรม เพิ่มขึ้น จำนวน 3 คน (คิดเป็นร้อยละ 17.6)

ข้อ 18. กรณีใดที่ท่านเห็นว่ามีไข “สาธารณะสถาน” ก่อนเข้ารับการอบรม จำนวน 12 คน (คิดเป็นร้อยละ 70.6) หลังเข้ารับการอบรม จำนวน 13 คน (คิดเป็นร้อยละ 76.5) ส่วนต่างหลังเข้ารับการอบรม เพิ่มขึ้น จำนวน 1 คน (คิดเป็นร้อยละ 5.9)

ข้อ 19. กรณีใดที่ท่านเห็นว่าเป็นเคหะสถาน ก่อนเข้ารับการอบรม จำนวน 8 คน (คิดเป็นร้อยละ 47.1) หลังเข้ารับการอบรม จำนวน 10 คน (คิดเป็นร้อยละ 58.8) ส่วนต่างหลังเข้ารับการอบรม เพิ่มขึ้น จำนวน 2 คน (คิดเป็นร้อยละ 11.7)

ข้อ 20. กรณีใดที่ท่านเห็นว่าเป็นอาวุธ ก่อนเข้ารับการอบรม จำนวน 4 คน (คิดเป็นร้อยละ 23.5) หลังเข้ารับการอบรม จำนวน 7 คน (คิดเป็นร้อยละ 41.2) ส่วนต่างหลังเข้ารับการอบรม เพิ่มขึ้น จำนวน 3 คน (คิดเป็นร้อยละ 17.6)

ข้อ 21. กรณีใดที่ท่านเห็นว่าเป็น “เอกสารสิทธิ” ก่อนเข้ารับการอบรม จำนวน 6 คน (คิดเป็นร้อยละ 35.3) หลังเข้ารับการอบรม จำนวน 9 คน (คิดเป็นร้อยละ 52.9) ส่วนต่างหลังเข้ารับการอบรม เพิ่มขึ้น จำนวน 3 คน (คิดเป็นร้อยละ 17.6)

ข้อ 22. กรณีใดที่ท่านเห็นว่าเป็น “เอกสารสิทธิ” ก่อนเข้ารับการอบรม จำนวน 6 คน (คิดเป็นร้อยละ 35.3) หลังเข้ารับการอบรม จำนวน 9 คน (คิดเป็นร้อยละ 52.9) ส่วนต่างหลังเข้ารับการอบรม เพิ่มขึ้น จำนวน 3 คน (คิดเป็นร้อยละ 17.6)

ข้อ 23. ลักทรัพย์คราวเดียว เป็นทรัพย์หลายเจ้าของ ก่อนเข้ารับการอบรม จำนวน 10 คน (คิดเป็นร้อยละ 58.8) หลังเข้ารับการอบรม จำนวน 11 คน (คิดเป็นร้อยละ 64.7) ส่วนต่างหลังเข้ารับการอบรม เพิ่มขึ้น จำนวน 1 คน (คิดเป็นร้อยละ 5.9)

ข้อ 24. การงดเว้นการที่จักต้องกระทำ ตาม ป. อาญา มาตรา 59 วรรคท้าย คำว่า “จักต้อง” หมายความว่า ก่อนเข้ารับการอบรม จำนวน 7 คน (คิดเป็นร้อยละ 41.2) หลังเข้ารับการอบรม จำนวน 9 คน (คิดเป็นร้อยละ 52.9) ส่วนต่างหลังเข้ารับการอบรม เพิ่มขึ้น จำนวน 2 คน (คิดเป็นร้อยละ 11.7)

ข้อ 25. หลักพิเศษที่ใช้กับความผิดหูโทะษ ข้อใดถูกต้อง ก่อนเข้ารับการอบรม จำนวน 6 คน (คิดเป็นร้อยละ 35.3) หลังเข้ารับการอบรม จำนวน 8 คน (คิดเป็นร้อยละ 47.1) ส่วนต่างหลังเข้ารับการอบรม เพิ่มขึ้น จำนวน 2 คน (คิดเป็นร้อยละ 11.7)

ข้อ 26. การทำสัญญาเงินกู้ระหว่างประชาชนด้วยกัน อัตราดอกเบี้ยสูงสุดตามที่กฎหมายกำหนดคือ ข้อใด ก่อนเข้ารับการอบรม จำนวน 6 คน (คิดเป็นร้อยละ 35.3) หลังเข้ารับการอบรม จำนวน 9 คน (คิดเป็นร้อยละ 52.9) ส่วนต่างหลังเข้ารับการอบรม เพิ่มขึ้น จำนวน 3 คน (คิดเป็นร้อยละ 17.6)

ข้อ 27. การสิ้นสภาพบุคคล ได้แก่ ก่อนเข้ารับการอบรม จำนวน 4 คน (คิดเป็นร้อยละ 23.5) หลังเข้ารับการอบรม จำนวน 9 คน (คิดเป็นร้อยละ 52.9) ส่วนต่างหลังเข้ารับการอบรม เพิ่มขึ้น จำนวน 5 คน (คิดเป็นร้อยละ 29.4)

ข้อ 28. ข้อใดเป็นสินส่วนตัว ก่อนเข้ารับการอบรม จำนวน 6 คน (คิดเป็นร้อยละ 35.3) หลังเข้ารับการอบรม จำนวน 13 คน (คิดเป็นร้อยละ 76.5) ส่วนต่างหลังเข้ารับการอบรม เพิ่มขึ้น จำนวน 7 คน (คิดเป็นร้อยละ 41.2)

ข้อ 29. นายไก่อายุ 19 ปี ตกลงหมั้นกับ น.ส. ไช้อายุ 18 ปี โดยบิดามารดาของนายไก่อให้ความยินยอม แต่บิดามารดาของ น.ส. ไช้ ไม่ให้ความยินยอมด้วย เช่นนี้การหมั้นจะมีผลตามกฎหมายอย่างไรก่อนเข้ารับการอบรม จำนวน 9 คน (คิดเป็นร้อยละ 52.9) หลังเข้ารับการอบรม จำนวน 11 คน (คิดเป็นร้อยละ 64.7) ส่วนต่างหลังเข้ารับการอบรมเพิ่มขึ้น จำนวน 2 คน (คิดเป็นร้อยละ 11.8)

ข้อ 30. นายดำใช้ปืนยิงใส่ในรถยนต์โดยสารที่มีผู้โดยสารอยู่หนาแน่น กระสุนปืนถูกนายชายน้องชายนายดำที่อยู่ในรถยนต์โดยที่นายดำไม่รู้ถึงแก่ความตาย ดังนี้ นายดำมีความผิด ก่อนเข้ารับการอบรม จำนวน 8 คน (คิดเป็นร้อยละ 47.1) หลังเข้ารับการอบรม จำนวน 12 คน (คิดเป็นร้อยละ 70.6) ส่วนต่างหลังเข้ารับการอบรม เพิ่มขึ้น จำนวน 4 คน (คิดเป็นร้อยละ 23.5)

ข้อ 31. สิบตรีสุชาติ ได้รับคำสั่งจากร้อยเอกวิชัย ให้ขับรถเพื่อนำอาวุธไปเก็บรักษาไว้ที่คลังแสงแต่สิบตรี สุชาติขับรถด้วยความประมาทโดยใช้ความเร็วเกินกว่าที่กฎหมายกำหนดทำให้รถยนต์ที่สิบตรีสุชาติขับชนกับรถของนางสาวเรไรจนเกิดความเสียหาย เช่นนี้ ร้อยเอกวิชัย ต้องฟ้องร้องค่าสินไหมจาก สิบตรี สุชาติ ที่ศาลใด ก่อนเข้ารับการอบรม จำนวน 6 คน (คิดเป็นร้อยละ 35.3) หลังเข้ารับการอบรม จำนวน 9 คน (คิดเป็นร้อยละ 52.9) ส่วนต่างหลังเข้ารับการอบรมเพิ่มขึ้น จำนวน 3 คน (คิดเป็นร้อยละ 17.6)

ข้อ 32. ผู้ทรงสิทธิมีเพียงสิทธิครองใช้และถือเอาประโยชน์จากอสังหาริมทรัพย์ของผู้อื่นโดยมีกำหนดเวลา หรือตลอดชีวิตของผู้ทรงสิทธิก็ได้ เช่นนี้คือทรัพย์สินประเภทใด ก่อนเข้ารับการอบรม จำนวน 4 คน (คิดเป็นร้อยละ 23.5) หลังเข้ารับการอบรม จำนวน 8 คน (คิดเป็นร้อยละ 47.1) ส่วนต่างหลังเข้ารับการอบรม เพิ่มขึ้น จำนวน 4 คน (คิดเป็นร้อยละ 23.6)

ข้อ 33. บุคคลบรรลุนิติภาวะเมื่อ ก่อนเข้ารับการอบรม จำนวน 5 คน (คิดเป็นร้อยละ 29.4) หลังเข้ารับการอบรม จำนวน 8 คน (คิดเป็นร้อยละ 47.1) ส่วนต่างหลังเข้ารับการอบรม เพิ่มขึ้น จำนวน 3 คน (คิดเป็นร้อยละ 17.6)

ข้อ 34. นายฟ้าคิดและตกลงใจที่จะเผาบ้านนายชมพู นายฟ้าจึงได้เตรียมการ โดยหาเชื้อเพลิงและไปแอบซุ่มที่หน้าบ้านนายชมพู พอตีตำรวจพบเห็นเสียก่อนจึงถูกจับกุมตัวไปสถานีตำรวจ ดังนี้ การกระทำของนายฟ้าเป็นความผิดและถูกลงโทษหรือไม่ ก่อนเข้ารับการอบรม จำนวน 6 คน (คิดเป็นร้อยละ 35.3) หลังเข้ารับการอบรม จำนวน 9 คน (คิดเป็นร้อยละ 52.9) ส่วนต่างหลังเข้ารับการอบรม เพิ่มขึ้น จำนวน 3 คน (คิดเป็นร้อยละ 17.6)

ข้อ 35. องค์ประกอบของการกระทำความผิดฐานฉ้อโกงทรัพย์สินมีดังข้อใด ก่อนเข้ารับการอบรม จำนวน 8 คน (คิดเป็นร้อยละ 47.1) หลังเข้ารับการอบรม จำนวน 11 คน (คิดเป็นร้อยละ 64.7) ส่วนต่างหลังเข้ารับการอบรมเพิ่มขึ้น จำนวน 3 คน (คิดเป็นร้อยละ 17.6)

ข้อ 36. การฟ้องร้องเรียกเงินตามสัญญาผู้มีอายุความเท่าใด ก่อนเข้ารับการอบรม จำนวน 6 คน (คิดเป็นร้อยละ 35.3) หลังเข้ารับการอบรม จำนวน 7 คน (คิดเป็นร้อยละ 41.2) ส่วนต่างหลังเข้ารับการอบรม เพิ่มขึ้น จำนวน 1 คน (คิดเป็นร้อยละ 5.9)

ข้อ 37. ข้อใดไม่ถือเป็นงานลิขสิทธิ์ ก่อนเข้ารับการอบรม จำนวน 8 คน (คิดเป็นร้อยละ 47.1) หลังเข้ารับการอบรม จำนวน 9 คน (คิดเป็นร้อยละ 52.9) ส่วนต่างหลังเข้ารับการอบรม เพิ่มขึ้น จำนวน 1 คน (คิดเป็นร้อยละ 5.9)

ข้อ 38. สภาพบังคับทางแพ่ง หมายถึง ก่อนเข้ารับการอบรม จำนวน 8 คน (คิดเป็นร้อยละ 47.1) หลังเข้ารับการอบรม จำนวน 10 คน (คิดเป็นร้อยละ 58.8) ส่วนต่างหลังเข้ารับการอบรม เพิ่มขึ้น จำนวน 2 คน (คิดเป็นร้อยละ 17.6)

ข้อ 39. เหตุใดกฎหมายจึงไม่ควรใช้บังคับย้อนหลัง ก่อนเข้ารับการอบรม จำนวน 9 คน (คิดเป็นร้อยละ 52.9) หลังเข้ารับการอบรม จำนวน 14 คน (คิดเป็นร้อยละ 82.4) ส่วนต่างหลังเข้ารับการอบรม เพิ่มขึ้น จำนวน 5 คน (คิดเป็นร้อยละ 29.5)

ข้อ 40. คนตายนอกบ้านแจ้งตายไม่เกินกี่วัน ก่อนเข้ารับการอบรม จำนวน 7 คน (คิดเป็นร้อยละ 41.2) หลังเข้ารับการอบรม จำนวน 9 คน (คิดเป็นร้อยละ 52.9) ส่วนต่างหลังเข้ารับการอบรม เพิ่มขึ้น จำนวน 2 คน (คิดเป็นร้อยละ 11.7)

แบบที่ 3 ความพึงพอใจเกี่ยวกับการจัดโครงการ

แบ่งการศึกษาออกเป็น 5 ด้าน

ด้านที่ 1 กระบวนการและขั้นตอนในการดำเนินงาน พบว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีความพึงพอใจในระดับดี เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ได้แก่ สื่อการเรียนการสอนที่เหมาะสม ระดับดี ($\bar{X} = 4.29$) ความน่าสนใจของเนื้อหาที่อบรม ระดับดี ($\bar{X} = 4.00$) ความเหมาะสมของรูปแบบการจัดกิจกรรม ระดับดี ($\bar{X} = 3.94$) ความเหมาะสมของเวลาในการจัดกิจกรรม ระดับดี ($\bar{X} = 3.88$) ผลรวมความพึงพอใจต่อกระบวนการและขั้นตอนในการดำเนินงาน ระดับดี ($\bar{X} = 4.03$)

ด้านที่ 2 วัตถุประสงค์ของโครงการ พบว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีความพึงพอใจในระดับดี เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ได้แก่ นักเรียนมีความรู้เกี่ยวกับกฎหมายพื้นฐานทั้งทางแพ่งและทางอาญา ระดับดี ($\bar{X} = 4.00$) นักเรียนมีความพึงพอใจเกี่ยวกับการจัดกิจกรรม ระดับดี ($\bar{X} = 4.00$) ผลรวมความพึงพอใจต่อวัตถุประสงค์ของโครงการ ระดับดี ($\bar{X} = 4.00$)

ด้านที่ 3 วิทยากรหรือผู้วิจัย พบว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีความพึงพอใจในระดับดี เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ได้แก่ เปิดโอกาสให้ผู้ร่วมโครงการได้ซักถาม และตอบคำถามหรือมีส่วนร่วมในกิจกรรม ระดับดี ($\bar{X} = 4.29$) มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับหัวข้อที่บรรยาย ระดับดี ($\bar{X} = 3.94$) เนื้อหาสาระที่บรรยาย ให้ความรู้ได้ตรงกับสิ่งที่ต้องการ ระดับดี ($\bar{X} = 3.94$) มีประสบการณ์ตรงและสามารถถ่ายทอดความรู้ได้อย่างเป็นระบบ ระดับดี ($\bar{X} = 3.71$) ผลรวมความพึงพอใจต่อวิทยากรหรือผู้วิจัย ระดับดี ($\bar{X} = 3.97$)

ด้านที่ 4 ด้านสิ่งอำนวยความสะดวก พบว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีความพึงพอใจในระดับดี เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ได้แก่ มีความพร้อมด้านสื่อสโตนัทพ์กรณ์ อาทิ ความสว่างของจอภาพโปรเจคเตอร์ ไมโครโฟน อุปกรณ์คอมพิวเตอร์ ระดับดี ($\bar{X} = 4.00$) ความเหมาะสมของสถานที่ ตลอดจนบรรยากาศของห้องเรียน ระดับดี ($\bar{X} = 3.82$) ผลรวมความพึงพอใจต่อสิ่งอำนวยความสะดวก ระดับดี ($\bar{X} = 3.91$)

ด้านที่ 5 ด้านผลที่ได้จากโครงการ พบว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีความพึงพอใจในระดับดี เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ได้แก่ นักเรียนมีความต้องการที่จะให้จัดโครงการอบรมด้านกฎหมายในครั้งต่อไป ระดับดี ($\bar{X} = 4.12$) นักเรียนสามารถนำความรู้ที่ได้ไปปรับปรุงและพัฒนาทักษะในการปรับใช้กฎหมายได้ ระดับดี ($\bar{X} = 4.06$) นักเรียนที่เข้าร่วมโครงการมีความรู้และความเข้าใจด้านกฎหมายเพื่อเตรียมตัวสอบนักเรียนนายสิบตำรวจ ระดับดี ($\bar{X} = 4.00$) นักเรียนมีความรู้เกี่ยวกับกฎหมายพื้นฐานทั้งทางแพ่งและทางอาญามากขึ้น ระดับดี ($\bar{X} = 3.94$) ผลรวมความพึงพอใจต่อด้านผลที่ได้จากโครงการ ระดับดี ($\bar{X} = 4.02$) ผลรวมด้านความพึงพอใจของผู้ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับแบบประเมินเกี่ยวกับการจัดโครงการ 5 ด้าน ระดับดี ($\bar{X} = 3.99$)

6. อภิปรายผล

6.1 ความต้องการ ความคาดหวังของกลุ่มตัวอย่างที่เข้าร่วมโครงการอบรมฯ เป็นกลุ่มที่มีความมุ่งมั่นที่จะเพิ่มเติมนำความรู้พื้นฐานด้านกฎหมายเพื่อให้มีความรู้ ความเข้าใจมากขึ้น อีกทั้งเพิ่มทักษะในการเรียนรู้ โดยนำผลความรู้ที่ได้รับเพื่อเตรียมตัวสำหรับการสอบนักเรียนนายสิบทั้งตำรวจและทหาร อีกทั้งยังนำไปใช้สำหรับการสอบในสายงานที่ต้องการในวันข้างหน้า และยังนำไปใช้สำหรับชีวิตประจำวัน นอกจากนี้ยังได้รับรู้ถึงแนววิธีการสอนสำหรับผู้เรียนด้วย โดยการสอนไม่ควรสร้างความเครียดให้แก่ผู้เรียนมากเกินไป ควรมีการสอนที่เป็นทั้งเนื้อหาวิชาการและการผ่อนคลาย โดยให้ผู้เรียนได้มีส่วนร่วมในการเรียนซึ่งจะทำให้ผู้เรียนไม่เกิดการเบื่อหน่าย สอดคล้องกับ ทฤษฎีความคาดหวัง (Expectation Theory) ของ Blair (อ้างถึงใน วิชาดา วัฒนนามกุล, 2539: 13) สรุปได้ว่า ความคาดหวังเป็นความคิด ความเชื่อ ความต้องการ ความมุ่งหวังหรือความรู้สึกของบุคคลที่มีต่อสิ่งหนึ่ง เช่น บุคคล การกระทำหรือเหตุการณ์ เป็นต้น จึงเป็นการคิดล่วงหน้าโดยมุ่งหวังในสิ่งที่เป็นไปได้ว่าจะเกิดตามที่ตนคิดไว้ ทั้งนี้ความคาดหวังของบุคคลจะขึ้นอยู่กับความต้องการและเป็นไปตามประสบการณ์ของแต่ละบุคคล นอกจากนี้ สอดคล้องกับทฤษฎีความคาดหวัง ตามความคิดเห็นของสิทธิโชค วรรณสันติกุล (2546) ที่พบว่าทฤษฎีความคาดหวังของมนุษย์แต่ละคนจะมีความต้องการ และเป้าหมายที่แตกต่างกัน จึงมีความคิดในการตัดสินใจว่าจะคาดหวังอย่างไรอย่างหนึ่ง เพื่อนำไปสู่เป้าหมายที่ตอบสนองความต้องการของตนเองได้ ตรงกับ ความต้องการ ความคาดหวังของกลุ่มตัวอย่างที่เข้าร่วมโครงการอบรมฯ การได้รับความรู้ ความเข้าใจในความรู้เกี่ยวกับพื้นฐานกฎหมายอย่างละเอียด เพื่อนำความรู้ไปสอบนักเรียนนายสิบตำรวจ สอบทหาร สอบในสายงานที่ต้องการ หรือนำไปใช้ในชีวิตรประจำวันได้

6.2 ผลการเปรียบเทียบความรู้เกี่ยวกับกฎหมายพื้นฐานทั้งทางแพ่งและทางอาญา ทั้งก่อนการอบรมและหลังการอบรมโดยก่อนการอบรมคะแนนสูงสุด 23 คะแนน ต่ำสุด 12 คะแนน หลังการอบรมคะแนนสูงสุด 30 คะแนนต่ำสุด 14 คะแนน ปรากฏว่า หลังการอบรมมี คะแนนที่สูงกว่าก่อนเข้ารับการอบรม ทำให้มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับกฎหมายดังกล่าว ก่อนการอบรมได้มีการวางแผนการอบรมโดยเริ่มจากความรู้พื้นฐานทั่วไปของกฎหมายก่อนแล้วค่อยลงรายละเอียดที่มากขึ้น ทำให้เกิดประสิทธิผลในการเรียนรู้ ตามวัตถุประสงค์ที่ได้มีการกำหนดไว้ จะอภิปรายผลได้ว่า ผู้ที่เข้ารับการอบรมอาจจะมี ความเข้าใจ หรืออ่านชุดคำถามในแบบทดสอบที่อาจมีความยากหรือมีลักษณะเนื้อหาที่ยากกว่าชุดคำถามในข้ออื่น หรืออาจจะไม่เข้าใจในเนื้อหาในชุดคำถามนั้น ซึ่งอาจจะทำความเข้าใจได้ยากทำให้ผู้ที่เข้ารับการอบรม ตอบถูกในแบบสอบถามเพิ่มขึ้นเป็นจำนวนน้อยกว่า คำถามในแบบทดสอบที่มีความเข้าใจง่ายและไม่ซับซ้อน จะมีผู้ที่ตอบแบบสอบถามได้เพิ่มขึ้นเป็นจำนวนมากขึ้น นอกจากนี้ในภาพรวมหลังจากการอบรมฯ จะมีการตอบคำถามที่ถูกเพิ่มขึ้นทุกข้อ ตลอดจนกลุ่มตัวอย่างจะมีระดับคะแนนเพิ่มขึ้นเป็นรายบุคคล อีกทั้งระดับคะแนนก็จะเพิ่มขึ้นตามลำดับ เพิ่มขึ้นในทุกข้อคำถามและสามารถนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ในเพื่อนำความรู้ไปสอบนักเรียนนายสิบตำรวจ สอบทหาร สอบในสายงานที่ต้องการ หรือนำไปใช้ในชีวิตรประจำวันได้ดีขึ้นก่อให้เกิดประสิทธิผลในการเรียนรู้ บรรลุตามวัตถุประสงค์ของโครงการที่ได้กำหนดไว้ จะเห็นได้ว่ากลุ่มตัวอย่างมีระดับคะแนนที่เพิ่มขึ้นทุกคน แต่ระดับคะแนนที่เพิ่มขึ้นจะไม่เท่ากัน ขึ้นอยู่กับความรู้ ความเข้าใจที่แตกต่างกัน สอดคล้องกับ ดวงพร อานันท์ศิริเกียรติและคณะ (2557: บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเรื่อง ประสิทธิภาพจากการอบรมการให้ความรู้เกี่ยวกับกฎหมายอาเสพติดและโทษ:ศึกษาเฉพาะกรณีโครงการเยาวชนรุ่นใหม่ห่างไกลยาเสพติด วิทยาลัยบัณฑิตเอเชีย จังหวัดขอนแก่น สรุปผลไว้ดังต่อไปนี้ การจัดการอบรมก่อให้เกิดประสิทธิผลทำให้ผู้ร่วมอบรมมีความรู้เกี่ยวกับกฎหมายอาเสพติดและโทษเพิ่มขึ้น เป็นไปตามวัตถุประสงค์ของโครงการที่ได้กำหนดไว้ ตรงกับแนวคิดทฤษฎีอนุกรมวิธานของบลูม (Bloom's Taxonomy ซึ่งเป็นทฤษฎีที่มองว่าการเรียนการสอนจะประสบความสำเร็จต้องกำหนดจุดมุ่งหมายการเรียนรู้ที่ชัดเจน โดยเริ่มจากพื้นฐานไปสู่สิ่งที่ยากขึ้น ได้จำแนกจุดมุ่งหมายการเรียนรู้ ได้แก่ พุทธิพิสัย (Cognitive Domain) สติปัญญา ความรู้ ความคิด ความเฉลียวฉลาด ความสามารถในการคิดเรื่องราวต่างๆ อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งเป็นความสามารถทางสติปัญญา ความสามารถในการจับใจความสำคัญของสื่อ และสามารถแสดงออกมาในรูปของการแปลความ ตีความ การนำความรู้ไปใช้ เป็นขั้นที่ผู้เรียนสามารถนำความรู้ ประสบการณ์ไปใช้ในการแก้ปัญหาในสถานการณ์ต่าง ๆ ได้ ซึ่งจะต้องอาศัยความรู้ความเข้าใจ จึงจะสามารถ

นำไปใช้ได้หรือถ่ายทอดให้บุคคลอื่นได้ ทำให้พบว่า เมื่อเปรียบเทียบความรู้เกี่ยวกับกฎหมายพื้นฐานทั้งทางแพ่งและทางอาญา ทั้งก่อนการอบรมและหลังการอบรม ผู้เข้ารับการอบรมได้พัฒนาทักษะความรู้ ความเข้าใจ กระบวนการวิเคราะห์ ผู้เข้ารับการอบรมสามารถคิด ความสามารถวิเคราะห์จะแตกต่างกันไปแล้วแต่ความคิดของแต่ละคน การถ่ายทอด ความคิดออกมาผ่าน แบบทดสอบความรู้และปรากฏเป็นผลคะแนนของแต่ละคน ซึ่งจะมีความแตกต่างกัน แต่โดยสรุปภาพรวมของโครงการคะแนน ที่ได้หลังการอบรมสูงขึ้นกว่าคะแนนที่ได้ก่อนการอบรม

6.3 กลุ่มตัวอย่างมีความพึงพอใจในการวัตถุประสงค์ของโครงการ สะท้อนให้เห็นว่าการดำเนินการจัดการอบรมใน ครั้งนี้มีการวางแผนอย่างเป็นระบบและเตรียมการเป็นอย่างดี สามารถนำความรู้ไปประยุกต์ใช้โดยนำผลความรู้ที่ได้รับเพื่อ เตรียมตัวสำหรับการสอบนักเรียนนายสิบทั้งตำรวจและทหาร อีกทั้งยังนำไปใช้สำหรับการสอบในสายงานที่ต้องการในวัน ข้างหน้า และยังสามารถนำไปใช้สำหรับชีวิตประจำวัน โดยมีการจัดกิจกรรมให้เกียรติและเห็นความสำคัญของผู้เข้าร่วมโครงการ นอกจากนี้เนื้อหาสาระที่บรรยาย ทำให้ความรู้ได้ตรงกับสิ่งที่ต้องการ รวมไปถึงการเปิดโอกาสให้ผู้ร่วมโครงการได้ซักถาม และ ตอบคำถามหรือมีส่วนร่วมในกิจกรรม ผู้ร่วมโครงการมีความรู้ความเข้าใจในหัวข้อที่บรรยาย ผู้ร่วมโครงการได้มีการติดต่อ ประสานงานกับวิทยากรหรือผู้วิจัย ตลอดจนความเหมาะสมของสถานที่ และ มีความพร้อมด้านสื่อทัศนูปกรณ์ อาทิ ความ สว่างของจอภาพโปรเจคเตอร์ ไมโครโฟน ผู้ร่วมโครงการมีความรู้และได้รับประโยชน์ในการเข้าร่วมโครงการ ความต้องการ ความคาดหวังของกลุ่มตัวอย่างที่เข้าร่วมโครงการอบรมฯ เป็นกลุ่มที่มีความมุ่งมั่นที่จะเพิ่มเติมความรู้พื้นฐานด้านกฎหมาย เพื่อให้มีความรู้ ความเข้าใจมากขึ้น อีกทั้งเพิ่มทักษะในการเรียนรู้ โดยนำผลความรู้ที่ได้รับเพื่อเตรียมตัวสำหรับการสอบ นักเรียนนายสิบทั้งตำรวจและทหาร อีกทั้งยังนำไปใช้สำหรับการสอบในสายงานที่ต้องการในวันข้างหน้า และยังสามารถนำไปใช้สำหรับ ชีวิตประจำวัน

7. ข้อเสนอแนะ

7.1 การจัดการอบรมการให้ความรู้เกี่ยวกับด้านกฎหมายห้องเรียนพิเศษ :ศึกษาโรงเรียนขอนแก่นวิทยายน 2 (สมาน สุเมธ) เป็นโครงการที่ก่อให้เกิดประสิทธิผลในการเพิ่มพูนความรู้ให้แก่ผู้เข้าร่วมโครงการที่เป็นกลุ่มเป้าหมาย โดย สามารถต่อยอดในการดำเนินโครงการครั้งต่อไปได้ โดยเพิ่มรายละเอียดของเนื้อหาด้านกฎหมายที่สอดคล้องกับการเตรียม ความพร้อมสำหรับการสอบนักเรียนนายสิบตำรวจ นอกจากนี้อาจเพิ่มเนื้อหากฎหมายที่มีความทันสมัยเพื่อให้กลุ่มผู้เข้าร่วม กิจกรรม สามารถนำไปประยุกต์ใช้กับชีวิตประจำวันได้มากขึ้น

7.2 ควรมีการติดตามผลหลังจากการดำเนินโครงการเพื่อให้ได้ข้อมูล และนำผลการประเมินการอบรมครั้งนี้ มา ปรับปรุงพัฒนาสำหรับการดำเนินการในครั้งต่อไป

7.3 ควรเพิ่มระยะเวลาในการดำเนินการของโครงการ โดยวันเวลาที่ดำเนินการ ไม่ควรตรงกับวันที่โรงเรียนมีกิจกรรม

7.4 ควรกำหนดรูปแบบของกิจกรรมให้สอดคล้องกับความต้องการของผู้ร่วมโครงการ

7.5 ควรขยายกลุ่มเป้าหมายให้กว้างขึ้น เพื่อให้เกิดความหลากหลายของกลุ่มเป้าหมายที่เข้าร่วมโครงการ โดย กำหนดเนื้อหาที่มีความหลากหลาย ทำให้ผู้เข้าร่วมโครงการได้รับความรู้ด้านกฎหมายในหลายมิติ

8. เอกสารอ้างอิง

กฤษณา ศักดิ์ศรี. (2530). *จิตวิทยาการศึกษา*. กรุงเทพมหานคร: นิยมวิทยา.

ชนาธิป อ่อนหวาน. (2553). *ความรู้ความเข้าใจและทัศนคติที่มีผลต่อแนวโน้มพฤติกรรม การซื้อสินค้าที่มีฉลากคาร์บอน ของผู้บริโภคในเขตกรุงเทพมหานคร*. บัณฑิตวิทยาลัย. บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต สาขาวิชาการตลาด มหาวิทยาลัย ศรีนครินทรวิโรฒ.

- ณัฐวรินทร์ สิริเดชทวีติยาและมยุรี วัดแก้ว. (2556). การวิจัยประเมินผลโครงการ การอบรมเชิงปฏิบัติการเรื่อง การติดตาม และประเมินผลตามแนวคิดแผนที่ผลลัพธ์โดยใช้แนวคิดและรูปแบบการประเมินของสแตกและสตัฟเฟิลบี. ภาควิชายุทธศาสตร์การพัฒนา คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี.
- ดวงพร อานันทศิริเกียรติ,วิหวัศ ผาบสิมมา,พิเชฐ คนใหญ่. (2564). ประสิทธิภาพจากการให้ความรู้พื้นฐานด้านกฎหมาย : ศึกษาเฉพาะกรณีโครงการอาสาสมัครสาธารณสุขอัจฉริยะ ด้านความรู้กฎหมายเกี่ยวกับสุขภาพของประชาชน ด้านสิทธิการรักษา สิทธิผู้ป่วย การคุ้มครองผู้บริโภค. คณะนิติศาสตร์ วิทยาลัยบัณฑิตเอเชีย
- ดวงพร อานันทศิริเกียรติและคณะ. (2557). ประสิทธิภาพจากการอบรมการให้ความรู้เกี่ยวกับกฎหมายยาเสพติดและโทษ:ศึกษา เฉพาะกรณีโครงการเยาวชนรุ่นใหม่ห่างไกลยาเสพติด วิทยาลัยบัณฑิตเอเชีย จังหวัดขอนแก่น. คณะนิติศาสตร์ วิทยาลัยบัณฑิตเอเชีย
- นงนพร ทับทิมทวีโชค. (2556). ความรู้ความเข้าใจและความคิดเห็นของเกษตรกรผู้ปลูกข้าวกลุ่มจังหวัดอีสานตอนใต้ที่มี ต่อโครงการประกันรายได้เกษตรกร. วิทยานิพนธ์ หลักสูตรวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต (สถิติประยุกต์และเทคโนโลยี สารสนเทศ). คณะสถิติประยุกต์.สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.
- พิมพ์พันธ์ เตชะคุปต์. (2559). การจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- มาร์ควอดส์, ไมเคิล เจ. (2549). การพัฒนาองค์การแห่งการเรียนรู้ (บดินทร์ วิจารณ์, แปล). กรุงเทพฯ: ธรรมมลการพิมพ์.
- วิภาดา วัฒนนามกุล. (2539). ความสัมพันธ์ระหว่างความคาดหวังและการรับรู้ เกี่ยวกับการดูแลผู้สูงอายุ ในครอบครัวของ ผู้สูงอายุและผู้ดูแลในเขตเทศบาลเมือง จังหวัดขอนแก่น. วิทยานิพนธ์พยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัย ขอนแก่น.
- สิทธิโชค วรานุสันติกุล. (2546). ทฤษฎีและการประยุกต์. กรุงเทพฯ: ซีเอ็ดดูเคชั่น.
- สุนน อมรวิวัฒน์ และทีศนา ขามมณี. (2526). การจัดการเรียนการสอนกลุ่มสร้างประสบการณ์ชีวิต. เอกสารการสอนชุด วิชาการสอนกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต. มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- Allen, Mary J. and Wendy M. Yen. (1979). *Introduction to Measurement Theory*. California : Brooks/Cole.
- Bloom, et al. (1956). *The Function of Executive*. London: Oxford University Press.
- Competency Based Training. (1992). *A Practical Guide for Frontline Trainers*. National Centre for Competency Based Training. Australia.
- Parasuraman, A., Zeithaml, V. and Berry, L.L. (1990). *Delivering Quality Service: Balancing Customer Perceptions and Expectations*. New York: The free press.
- Robert E. Stake. (1975). *Program Evaluation : Responsive Evaluation*. Paper 5, Occasional Paper Series (Illinois : Urbana, Center for Instructional Research and Curriculum Evaluation, University of Illinois at Urbana-Champaign, November), 18.
- Stufflebeam D.L. and Shinkfield A.J. (1990). *Systematic Evaluation*. Boston / Dordrecht/ Lancaster : Kluwer – Nighoff Publishing.
- Vroom, H Victor. (1964). *Work and Motivation*. Now York : Wiley and Sons Inc.